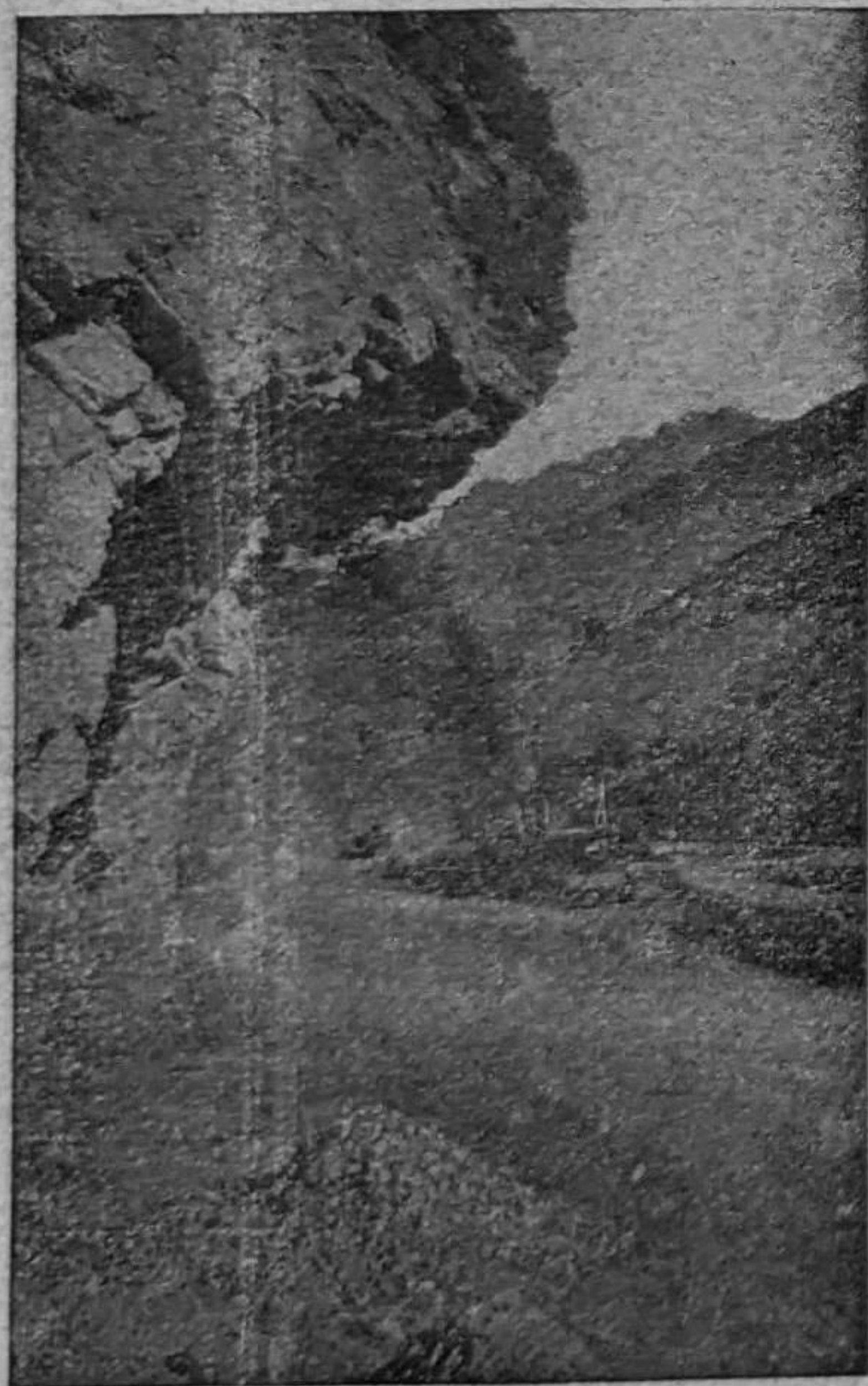

دنيا و معيشت

№6 „Дунія ва Магншеть“. (دنيا و معيشت) 11 Февраля 1907 г.

و يانتوى گروزينسكى تيمر يولى قىرىندە "پرانسسى بوخ" نام طاغىك رسەيدىر. بو طاغ
غايت بيوك اولنوب اوسكا اوارغە تورغان بىر حالئەدە در شونك ايچون "پرانسسى بوخ" دىيە
تسميە قىلمىشلىرى.

يعنى بو طاغ آستىدىن خدا سلامتىك ايله اوتكارسون دىمەكدر.

ظهور مجتهدیندن ما بعد. انتقادہ انتقاد. آچو یوتونک فضیلتی. اورالغہ جواب. قیاش یا کہ "حجاب" ترکستان کامیسیہ سینہ ردیہ. اورتہ آسیا تاریخی. یاوزلقنک جزاسی. افیون. تورلی خبرلر. اورنبورغ خبرلری. خارجی خبرلر.

اعلانلر

شهر اورنبورغده ياشی آچلمش «دنیا و معیشت»
تیوغرافیه سندن حرمتلو زاکازچیکره اعلان ایدمه.

تیوغرافیه مزده: تاتارچه، روسچه هم فرانسوزچه حرفلر مکمل اولوب هر تورلی زاکازلر تیز اولگرتوب بیرو شرطیله قبول ایدیلدر. تاتارچه و روسچه تملرده کتاب، رساله و غزتهلر، بانقه هم کانتور ایچون جیک و کویتناسیهلر، خط و انچوت بلانقهلری، پریسقورانت هم ناقلادنویلر و ما اشیه هر نوع زاقاز قبول ایدیلدر. حرمتلو زاکازچیک- لره کاعد، کانؤیرت و کارتوچکار ایچون اوزمرده اسقلادی اولنوب بهاسی فابریک بهاسیله ویریلدر.

تیوغرافیه مزك طشلاو بولمه سنده: کلام شریف، حدیث، تفسیر و ما اشیه حرمتلاو تیوشلی بولغان کتابلرنی طشلاو ایچون کشیمز باشقه بولوب استانبول و بحاری طشیله قاپلاوچلی ایتوب طشلارغه ممکن. ژورنال، کانتور دفترلری زاکازچیکارنک قوشوینه قاراب یغشی قاردون یغشی (شیگرینوی هم ژارشاوسکی) کالینکور یا که کاعد ایله طشلانوب طشینیه استدکارنچه آلتون و کموش ایله یازوب بیرله در. بو ماتیرياللر ایچون اسقلاد دخی اوزمرده اولنوب فابریک حق ایله اشلاب ایتکان وقتنه اولگرتوب بیرله در.

Оренбургъ, Тип. журнала „Дунія ва Магншетъ“.

۱۹۰۷نجی یلده ۱نجی یانواردن باشلاب اورنبورغده آچق تاتار تلمده آطنه سینہ ۳-۲ مرتبه یغا طورغان، شهر هم اول جیرنده گی اشچیلرنک فائده سن کوزه تونی اوزینه مسلك ایتکان.

«اورال» غزته سینہ پادپیسکه (آبونه) قبول ایتله. غزته ده خلقنک طورمشندن، سیاستدن، اقتصادی مسئل لردن هم شولا- یوق كنك و افعه لر طوغرنده مقاله لر بولاچق.

ادبی قسمنده: فیلیه تونلر، شعرلر حکا یتلر فنی قسمته: اقتصادی، سیاسی مسئل لردن، تاریخدن و باشقه فنلردن مقاله لر. مملکتنک اچنده گی هم چیت ممالکت خبرلری، اورنبورغ خبرلری، هم ژولغا بویی، اورال سیپییر یا هم ترکستان خبرلری. یاگی چققان کتابلر هم آنلرغه تنقید.

پارتیه لرنک حالندن، اشچیلرنک حالندن، اول خبرلری، اعلانلر. آلوچیلرغه هر آیه برسیاسی یا که اقتصادی مسئل لردن سویلا گان بر کتاب هدیه ایدله چکدر.

غزته نك بهاسی: یلغه ۳ صوم، ۶ آیفه ۲ صوم، اوچ آیفه ۱ صوم ۲۰ تین، ۲ آیفه ۸۰ تین، بر آیفه ۴۰ تین.

بره ملب ۵ تین.

غزته نك ریدا کسیه هم کانتوری: اورنبورغ ده آمریقانسکی غاستینسه آستنده.

آدرس: «УРАЛЪ» редакц. Оренбургъ.

ناشری تیمرشاه صلاویوف.

محرره سی: خدیجه یاماشوا.

صحیفه

t.me/sehifeleribiz

u.u8686@gmail.com

دنیا و معیشت

ولو لا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع وبيع
وصلوات ومساجد ذكر فيها اسم الله كثيرا ولانصرن الله
من ينصره ان الله اقوى عزيز

اورنبورغ ایچون

سنه لك بهاس ۵ صوم یاریم
سنه لگی ۲ صوم ۵۰ تین، اوچ
ایلغی ۱ صوم ۲۵ تین، برآیلغ
۵۰ تین.

چیت شهرلرگه

سنه لك بهاسی ۶ صوم آلتی
ایلغی ۳ صوم اوچ ایلغی ۱ صوم
۵۰ تین، بر آیلغی ۵۰ تین.

Адресъ г. ОРЕНБУРГЪ редакция
журнала «Дунія ва Мағишеть».
Введенская ул. д. Фишманъ,
Телефонъ № 289

یارلگان یازولرنی اوزگارنورگه اداره
اختیارلیدر * باصلهغان یازولر کیر و بیارلیمز
مارقهسز خطلر قبول اولمیز *

برملمب
12 تین

هفته ده بر دفعه نشر اولنان دینی، فنی، ادبی و سیاسی ژورنالدر.

۱۹۰۷ انچی سنه سینیه مشتری دفتری آچق

«دنیا و معیشت» ژورنالینه ۱۲ نسخه «مبارک کیچهلر» نامنه کتابار و بر دانه کالندار هدیه ایدله چکدر.

ظهور مجتهدیندن ما بعد

برنجی نومیرده ذکرلری کچن بر آز عربیاتدن
خبردار اولان افندیلر آراسنده ده اوچونچی نومیرده
بیان ایدیلان حدیث شریفده مذکور رؤساتحتنه داخل
اولنلری کوبدر هم بونلر یوما فیوما آرتمقده لردر.
بونلرنک کندی زعملر نچه بویله فتنه لر چیقارمقدن مقصد
لری دیانت جلیله اسلامییه که خدمت ایسه ده حایز
اولدیقلری رتبه علمیه لری بیک سطحی اولدیغندن قاش
یاصامق ایچون کوز چیقارمق و خانه بنا قیلماق ایچون
شهر یهرمک نك نه اولدیغنی بلمیورار.

شوننک ایچونده بونلر منک اوچیور سنه دن زیاده
بر مدت بر منوال اوزره کلمش دیانت جلیله اسلامییه
و شریعت غراء محمدیه نی اوزکار توب یرینه
بیک ایرکین و بیک حریتلی بر شریعت

احداث ایتمک کبی بر امر قبیحی التزام ایدیورلر.
خصوصا ایکی - اوچ سنه اولکی زمانه عطف نظر
ایدوبده او زمانی حاضرکی زمانه قیاس ایدیورسه
یکدن آگلاشیلورکه بو نوظهورلر شریعت اسلامییه یی
روسیه حکومت مستبده سنه تشبیه ایدیورلر.

حکومت مستبده بر نجه حریت و یردیکی کبی بونلر
باش کوتاروب حکومت مستبدنک مظالم استبدادیه سنی
بترمکه طریقه چقلری یرده بالعکس بونلر شریعت
اسلامیه یی اوزکار تورکه طریق ازلامکه باشلادیار و حالا
ازلامکده درلر.

بونلرنک برنجی خطالری دورت مذهبک برسی ایله
کنه عمل قیلورغه همده مذهب صاحب لری بولغان دورت
امامنک برسینک قوی ایله عمل قیلو امر مستحسن اید

دخی اطاعت قیلوگز آنک رسولینه هم اطاعت قیلوگز
اولی الامر شاید بر خصوصه بنیکرده نزاع و بر بر یکنه
مخالفة ظهور ایدرسه اول خصوصی الله تعالیکه و رسولینه
رد و ارجاع ایدیکز اگر سز لر الله تعالی و یوم آخرتکه
ایمان کتورکان زمره مؤمنیندن ایدسه گز. بورد و ارجاعکز
ایسه کنديکز طرفندن بولغان تاویلدن خیر و احسندر)
مثالنه بولغان (یا ایها الذین امنوا اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و
ولی الامر منکم فان تنازعتم فی شئ فردوه الى الله و الرسول
ان کنتم تؤمنون بالله و الیوم الآخر ذلك خیر و احسن
تاویلا) آیه کریمه سنک مذکور اولی الامر دن مراد اکثر
علما علماء دیندر دیمشلدرد.

کرچه بعض علما مطلق امراً ولات الامور و بعضی
لریده عسکر قوماندانلری مراد دیمشلدرد ایسه ده فی
الحقیقه کینه علمادینه ارجاع قیلمشلدرد. چونکه کړک
ولات امور و کړک امراء عسکریه علمانک فتواسنه مخالف
امر اصدار ایدرلرسه اول امره اطاعت شرعا لازم
دکلدرد. بو تقدیرچه ولات امور و امراء عسکریه کندي
لریده شرعا علمایه اطاعتله مأمور اوله لر. آخری وار

یکیه دلالة ایدیه چک قران کریمه آیه اولدیغی کبی
رسول الله صلی الله علیه و اله وسلم افندمزدنده بونکه
دلالت ایدن حدیث مروی دکلدرد دیمکاردرد.

حالبوکه قران کریمه علی طریق العموم استمهساك بالمذاهبه
دلالة قیلغان آیتلر اولدیغی کبی حدیث شریف نبویده
ده بونکه دلیل لر واردر بعضی برنچی نومیرده امام
اعظم حقنده سرلوحه سی تختنه بیان ایدلمشدر. و بو آیه
و حدیثلره بشقه مجتهدین عظامدنصکره کلان علما اسلام
الی یومنا هذا مذاهب اربعه نک برینه اتباعنک لزومنه
اجماع ایتمشلدرد.

مجتهدین عظامنک ایام علویت اتساملرندن باشلاب
الی یومنا هذا کلوب کچن علماً کرام و مؤلفین ذوی
الاحترام کافه و قاطبة تألیف ایتمش اولدیقلری کتابلرینی
درت مذهبنک برینه تقلید و صاحب مذهبی اولان امامی
قایوشی بولسه شوننک سوزنی تأیید و ترجیح ایلله تألیف
و تصنیف ایتک کدیقلری مذکور اجماعه دلیل کافی و شاهد
عدلدرد قران کریمه سوره نسانک ۶۲نجی آیتنه (ای جماعت
مؤمنین سز لر اطاعت و انقیاد قیلوگز الله تعالی که هم

انتقاده انتقاد

ایتدیکنی یازهرق اولقدردده حزن و کدرمه باعث و سبب
اولدی هله حمد اولسون سوینچی تماماً زایل اولماش
تناقص ایتمشدر.

محرر افندینک اولکی سوینچی ایلله حسن توجهاتنه
نظراً حقیرده حسن ظنی غالب اوله رق (لایغادر صغیره
ولا کبیره الا احصیها) آیت کریمه سنه ما صدق اوله حق
درجه ده مکمل بر ژورنالنک میدان انتشاره چیه جغنی
امید ایتکان بولورغه کړک.

قران مخبری جریک سنک ۲۰۵نجی نومیرنک متفرقه
قسمنک ع امضالی بر افندی طرفندن بر مقاله خیر خواهانه
ایلله دنیا و معیشت ژورنالنده اولان نواقصی تعداد
بعدنک ژورنالنک جدیتدن خالی اولدیغی بیان ایدیلیور
محرر افندی اوله ژورنالنک نشرندن صورت جدیده
منونیتنی بیان ایدرک بز لری ناقابل تعریف بر مسرتنه
معروض ایتمش ایسه ده ژورنالی کوردیکدن و مندرجه
سنی مطالعه ایتدیکدنصکره اولکی منونیتنک تناقص

واقعاً مقاله ده بر تناقض وار ايسه ايسته شو جمله شو
جمله يه ياخود مقاله نك اولي آخريته مناقضدر وساير
بو كبي محل وجهت انتقادى ميبين عبارهر ايله انتقاد
ودليلنى ايراد ايتمليدر .

وبرده (مجله فنون و معارفك دينكه خلاف بولوى
فكرنك در) جمله سيكه قورى بر دعوا اولديغندن ماعدا
چپ چي افترا در . ياخود منتقد افنديك تعصبندن
متولد غرضكار لكيدر . دهها بشقه بر احتمال وار
ايسه ده يازه ميورم .

چونكه اولاً مقاله منطقي واستيشادلى بر مقاله در
مقاله ده مندرج دليله ياخود استهشاده هيچ بر طرفدن
مداخله ايديلهك يير بوله آلمديغندن ياخود منتقد
افندي اول اقتدارى حايير بوله آلماديغندن كندسنة
لازم اولان جمله لرى نقل ايدرك قارئى رورنالدن
تغير مقصديله غرضكارلق ايدىيور .

وثانيا فنون و معارف اوقيله طرغان مكتبلرگه عقايد
اسلاميه ايله علم حالدينشقه غوامض علوم دينيه كيرتيلماي
فنون و معارفكه اهميت بروب اوقتولسه مناسب بولماز
ميكان (جمله استقاميه سى بزم مقاله نك اينك نهايت جمله
سيدر . بو جمله كوز آكدنك توروب تورغانك نچك
ايدوب فنون و معارف دينكه خلاف ديگان سوزنى
آلورغه كيراك ان هذا الايتان عظيم

وبرده آداب تحريريه گه صيا آلمانغان تعبيرلر ديهرك
بعضى تعبيرلر مزي تقبيح ايدىيور فقط حاضرگي زمانك اويله
تعبيرلر محسنات تحريريه دن عد ايداسه سزادر زيرا
بعض محررلر واركه امثال عربك مستعمل انف فى السماء
است فى السماء قضيه سينه ماصدق درلر از جمله بزم منتقد
افنديك ده روش حالى شونى افهام ايدىيور اشته
او مقوله معلومات فروشلره اويله تعبيرلر بيكده يرنك
كبي ظن ايدلىور .

انسانده ظاهر باطن برى ديگرينك ترجمانى اولملى
بزم منتقد افندي دن بو خاصه ده منسلب اولمش اولمليكه

چونكه سكر صحيفه لك رورنالك (دينى قسمى سكر
صحفه و بعضاً آلتى صحيفه يه تنزيل ايدىيور) مشتمل اولديغى
مقاله لر ايچون بتون دنيا ده كى معلوماتى استيعاب ايلهك
درجه ده واسع بر زمين توتولمديغى بحرر افنديك
نظر دقتنى جلب ايدرك (جزئى معلومات بش اون
مينوت باش واتوبرلن كنه يازلغان واق تويك مقاله جكلر
ايله كفايه لنمك برده جايز وروا كور نميدر ديه يازادر .

فقط بزر اويله اوصاف عاليه و مزايي حسنه يي حاوى
وحايز بولغان كتاب آنجق قرآن عظيم الشان اولديغينه
قانعلردن و اويله ده اعتقاد ايدنلر دنمز وشول كتاب
مقدسك حاوى اولديغى احكام ذى احكامارينك برنچه
سينك ملت اسلاميه آراسنده ميدان حسن قبولدن
طرد و تبعيد ايدلمش وايدلمكه اولديقلردن بقدر الوسع
والطاقة ميدان سابقنه ارجاع مقصد خير مرصديله
رورنالمزى نشر و تعميمه شروع و تشبث ايتدك وشول
مقصد مزي بيان وايضاحه استحضار زمين مقامنده اوله
رق مقالات مبحوثة يي درج و قيد ايتدك يوقسه هر تورلى
معلوماتى حاوى معجز بيان ، هيچ بر جمله سينه اعتراض
اولنميه چق درجه ده مكمل و هر بر فكره خدمت ايدهك
رورنال چيقارمق مقصدنك اولمديغمن كبي حاشا اوداعاده
ده دكلمز هر بر يازيلان فكرنك ده هر بر طبيعة موافق
اولميه جغنى بيلورز موافق بولغانى ده بولمغانيده بولور
موافق كلكاننى آلورلر كلكاننى ترك ايدرلر يا خود
رد و تزييف ايدرلر .

شايد ايسه انتقاده ايدرلر فقط منتقد اولان كمسه
ده جهت انتقادنى آييق بيان ايتمكه موظفدر قورى بر
دعوى ايله انتقاد اولماز مثلاً بزم منتقد افنديك
انتقاد مقامنك يازديغى (بو مقصد بعض تناقضلردن هم
آداب تحريريه گه صيا آلمانغان بعض تعبيرلردن تماما
قاچيله آلماسه ده) جمله سى كبي كه شيوه جهتندن هيچ
ملتك اولمديغى كبي ارتباط جهتندن قاصر و معناده قو
رى بر دعوى در .

افندی آڭلادیغی کبی مقاله سنی مطالعه ایدنلر دخی
آڭلامشلردر منافقدن دگل بز رسول حداییله تجنب
ایتمشدر.

حزن یرینه سرور قاره گروه یرینه محافظه کار استعمال
ایدرك ظاهرینك باطننه مخالفتی آڭلاتیور.
بونك اثر نفاق دگل عین نفاق اولدیغی منتقد

ناقاز یاده مینیرالنی ایستوجنیکلردن ژیلیناؤودسکی شیرینك رسمی.

آچو یوطونك فضیلتی

بولغان ایه کریمه ایله آچولرینی یوطقان کشیلرنی مدح
و ثنا ایدوب ماقتاب بایلق ویوخسولمق، شادلق و کدرلی
زمانلرده انعام واحسان ایتمک ایله عادتلنکن کشیلر
ایله بر درجه ده حساب ایدرك هر بر مؤمنه اینك بیوک
نعمت بولغان مغفرت و جنت ایله تبشیر ایتمشدر سونچ
ویرمشدر.

آچو یوطمق توغرسنده فخر کائنات علیه افضل
الصلوات افندمر حضرتارندن مروی احادیث شریفه لر
بیك کوب اولوب بر آزنی بیان ایدیلسه فایده دن
خالی اولماز امیدیه بر نچه حدیث یازمقنی مناسب
کوردك. جمله دنبری (من کف غضبه کفی الله عنه عذابه

انساننی هلاکة و فلاکتک توشوره تورغان سیلرنك
بری و برنجسیده آچودر. بو آچو دیکان نرسه تیوشلی
بولغان نرسه نی تیوشسز و تیوشسز بولغان نرسه نی
تیوشلی ایدوب کورسته در. بو آچو سبیلی خاتون ایردن
ایر بالادن بالا آنا و آنادن آیریله دور. بر کشینك
آچووی سبیلی بر عائله دیکری ایله قطع رحیم ایدوب کینك
بولغان الله تعالی نك رحمتندن یراق کیتله لر.

بناء علیه آچوینی یوطقان کشیلر همجنسلری بولغان
آدم بالالری آراسنده تقدیر و تحسینه مدح، وستایشه
مستحق و ماقتاولی بوله لر. الله تعالی حضرتی ده قران
کریمده (والکاظمین الغیظ) جمله منیفه سنی مشتمل

شدت ودهشتلی بر قیو واردرکه اول قیودن کرکان کشیلر آچوینی حقندن زیاده وحدندن تجاوز ایدوب قایتارغان سبیلی الله تعالیکه عصیان ایتکان کشیلرکنه در دیمکدر.

آچو یوطمق توغریسندده احادیث شریفه نبویه و آثار اصحاب کرام بیک کوب بولسه ده بزلر شوشی بیان ایدیلش آیه قرانیه واحادیث نبویه ایله عمل قیلسق ده آچولندیغمز وقتده قران کریمده آچویوطقان کشیلرکه وعد ایدلش معفرت وجنتنی وبر حدیث شریفده بیان ایدیلش ثوابی ودیکر حدیث شریفده حدندن تجاوز ایدرک آچو قایتارغان کشیلرکه بیان ایدیلش انداز ووعیدلری ملاحظه وفکر قیلوب آچو لرمزنی یوطارغه طرشساق کافیدر.

ومن اعتذر الی ربه قبل الله عذره ومن خزن لسانه ستر الله عورته) حدیث شریفیدرکه .

مثال منیفی قایو بر مؤمنکه آچوینی توتسه یعنی ظاهرلرکه چیقارمسه الله تعالی اول کشیدن عذابنی توتار وقایو بر مؤمنکه الله تعالی امرینه قارشولق ایله اشلدیکی اش ایچون الله تعالیکه عذر بیان ایتسه الله تعالی اول کشینک عذرنی قبول ایدر قایو بر مؤمنکه آچو وقتنه تلین یاشرسه تیلی برلن بحق کشی سوکماسه الله تعالی اول کشینک عورتنی ستر ایدر یعنی قیامت کوننده دفتر اعمالنده یازلغان اویالورلق اشلرینی ستر ایدر کورستماز دیمکدر.

ودخی (ان لجهنم بابا لاید حل الامن شفی غیظه بمعصیه الله تعالی) حدیث شریفیده ابن عباس رضی الله عنهما حضرتلرندن مرویدر. مثالی تحقیق جهنمکه مخصوص

اورال غزیته سینک طقوزنچی نومیرنده مریم امضا- سیله «دنیا ومعیشت» ژورنالنده ایرلرنک خاتونلرغه قاراغانه حقوقی سرلوحهسی تحتنک یازلش آیتکه اعتراض ایدوب تاتار خاتونلرینک یاوروپا خاتونلری کبی قرانکه حدیثکه قارامای ایرلر ایله وطوغریسنی یازارسق الله وپیغمبرمز ایلله طارطیشوغه نیتلنکانلک لرینی آکلادق. بزم یازدیقمز الله تعالی طرفندن حضرت رسول اکرم صلی الله علیه والسلام افندیمزکه جبریل امین واسطه سیله کوندلرلش قران کریم والله تعالینک بنده لرینه کوندردیکی حکم جلیلدر.

آیات قرانیه که والله تعالینک حکمنه قارشو بزم اول آیتنی توتمایمز اول حکمنده ده اشمز یوق. مکر بزمکه

یاوروپا خاتونلری کبی طارطیشوغه ایرک بولسون شول وقتده بزم پیغمبرمزنگ بزم حقمزده ناقصات العقل دیکان خطا سوزینی آکلاتورمز ذیمک (چونکه آیتکه قارشو اعتراض ایتوننک معناسی شولدر مقاله یازوچی نک عقلک بیک حقیق و دینک ده اوقدر ناقص اولدیغنی آکلاده در. وبرده تاتار خاتونلرینک عالم ومعرفت جهتندن عرب خاتونلرندن قات قات آرتق بولولرینی آکلاتورغه اویا لمیدر تاریخن فی الجمله حظی بولغان کمسه بوسوزنی یازماز ویازارغه اویالور.

فقط محرره خانمنک یاوروپا خاتونلرینه تقلید وآنلرغه اییاروکه بیل باغلاغانه کوره حیا مسئله سندن بحث ایتمک بزلر ایچون بر قاراغانده مناسبده توکلدر.

اولديغى كىي خاتونلارنى عقلك دىنك ناقص دىيۈچىك
شول الله نك حق پيغمبىرىدۇر. بو توغرىك ژورنال
مسئول دكلر. الله تعالى پيغمبرمىز عه م
سويله گان ژورنال شونى ئىشرايتكان. قارشقان سوكان
كىشى بو توغرىدە ژورنالغە قارشوب آنى سوكمى الله
ايله پيغمبرنه قارشە وانلارنى سوگەدر.

مقاله نك نيايه سنك ژورنال محررينك ژورنالك يا
زلغان آيتنك تفسيرىنى انصاف كوزيله قاراماغاننى
وانصاف كوزيله قاراغانك محررينك عقلنك خاتونلار
عقلندك ناقص اوله جغنى آكلاته در.

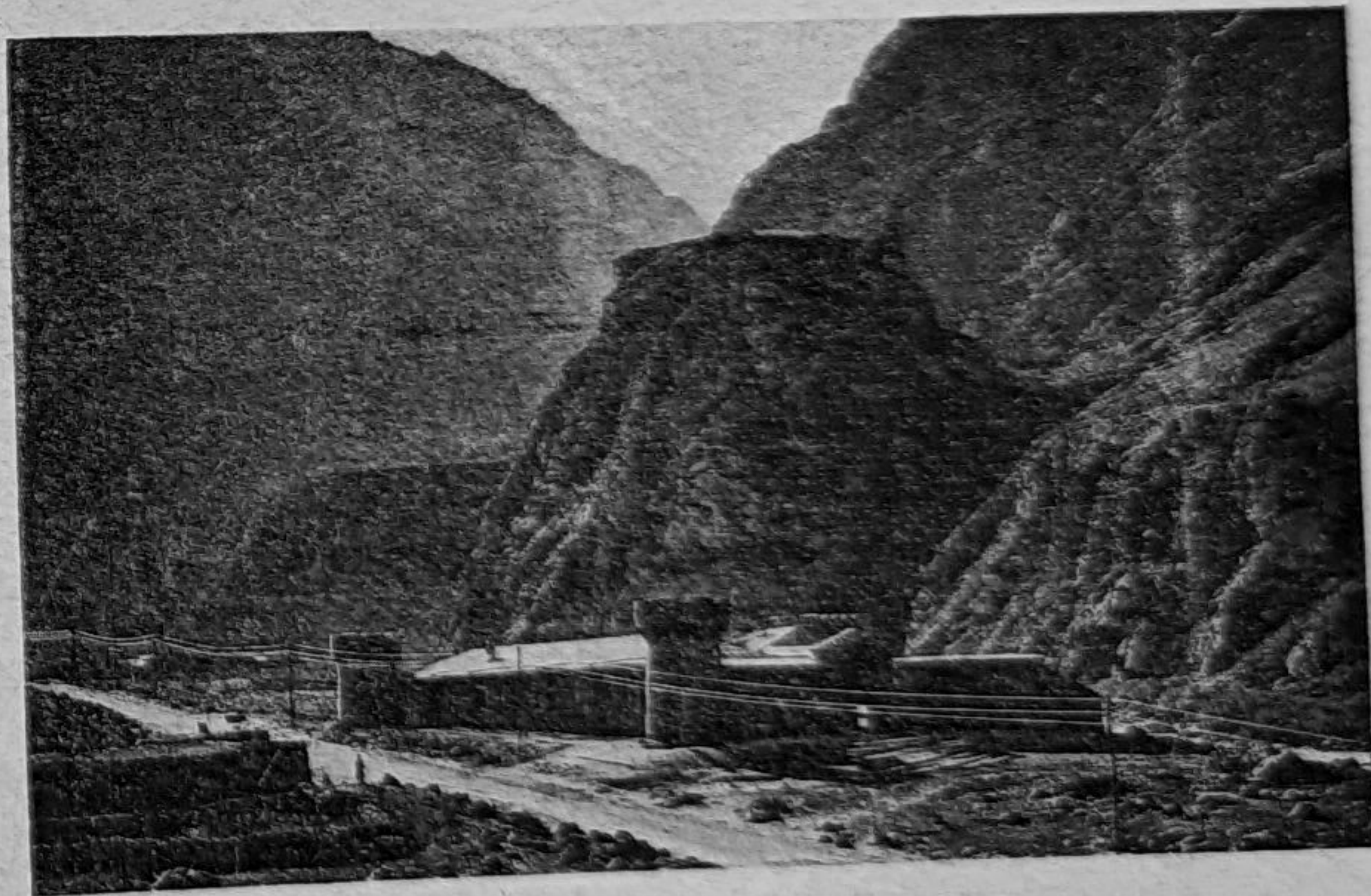
بىزلىر قصورلىرمىزى كوروب تنبيه ايدىن اصحاب
همنكه مجبور شكرانلىرمىز ايمىدى محرره خانمدىن اسلاميه
وانسانيه نامنه رجا ايك مىز انصاف كوزيله قاراپ كىماهو
حقه شول آيتنك تفسيرىنى بيان وقايوكتابدن آلدىغنى
ايضاح ايدوينى.

ودخى يازادر «آيت كريمه نى ايرلر اوز فايدلرینه
غنه بوروب خاتونلارنى ... اوزلرینه اسير ايدوب
يورتديلر» ديو آيت كريمه حكم اللى الای بوريلوب
يورى طرغان وقايك طارطسك صوزيله طرغان بر ماشينه
بولسه وسزده يازغانكزچه علم ومعرفتلى بولسه كز
اوز فايدلر كزغه بوروب وصوزوب قارا كز.

ژورنالده خاتونلار ايرلر ايله طارتيشه آلمازلر
دىكان سوز يوقدر. فقط هر حقوقده طارطيشولرى
مشروعى، توكلمى؟ شونى بيان ايتمشدر.

شريعته قارامى طارتيشورغه اراده سى بولغان خاتون
البتة طارتيشور. لکن شونيسى بيلكى نيقدر طار-
طيشسه ده اوسكه چيغا آلماز وچقصدە اولقدر فايدە
ايتماز.

الحاصل ايرلرگه ارتق حق بروجى الله تعالى حصرى

وياننوى گروزينسكى تيمر يولى ياننك ساريتسه نك دارراحتى «طامارى»

قوياش ياكە «حجاب»

كونلر آياز اوزى اسسى يىللر ايسمى
هم اسسيك شىدت ايله قوت آلا
اوشبو وت اوشبو حالكه تاقت توتمى
هم نباتات هم حيوانات كويوب يانا

قىلر اوتوب جاى نامندە فصل كىلسە
كون نك كوكدە حركتى باشقە بولا
نورلى قوياش پريوزينه ياقن واروب
جهنمك حرارتىن باشقە اورا

بۇكولدىسەك اول اسسىياك يردن سىرپە
 قالوقرىسەك اوتلى هوا صوغا باشدان
 اوشبو زمان بايا ايتكان ايكى عالم
 زارى قىلا بر خالقغە اول قوياشدن ...
 يا . . بر زمان كوك يوزىندە تاب كورىنە
 قارا آلای بلوطلر يورى باشلى
 اوزاق وقت اوتماس يىنە بو بلوطلر
 قوياشمنى تيرە ياقىدن اورى باشلى
 اوت قزدوغان نورلى قوياش اوروتونكچ
 كوگل آلدە بر سعادت اميد قىلە
 خوش ايس ايله آغوب كىلكان صالقون يللر
 اميد ايتكان سعادتى آلوب كىلە
 شاوولاب اينجو دانالرى تاما باشلى
 هم حيوانلر هم اولەنلر اوکوب اوسە
 وبر نيچە دقيقەلر كىچىكدن صوك
 بلوطلردە آقرن آقرن چىتكە كوچە
 وشول كوچكان بلوطلرنك آراسىدن
 نورلى قوياش كولومسره ب قاراب آلا
 اوشبو زمان بايا ايتكان ايكى عالم
 عاشق اولوب تمام آكا قاراب قالا ...
 قرداشلرم شەدى گوزل آكلادىكز !
 ايكى وقت بر قوياشنك ايكى حالن
 ايشتە بزنك خاتون قزنك قاچماق
 بعينە شونك كىيدىر طوغانم
 يوزن آچوب نورن ساچوب چقوب يورسە
 آنك نورى ايله بتون عالم يانور
 بلوط آستى قوياش كىيى فرده لىسە
 هب موجودات وكائنات راحتلانور
 تعبير تابسام ! . . شوشى بزنك خاتون قزنك
 بر بوكىلوب بر صغىلوب قاچويندە
 اوز ايرىندن بشقە سىنە نورن ساچمى
 ياقتى نورن اوز ايرىنە آچونندە
 اويلا باقساق قدرن بلسەك نيقدرى
 ھەدە مادى هم معنوى فايدالار بار

بونى ايسە يات قوملر آكلامادى
 آكلاساده آكلاطوغە اولدىلار زار
 اوزك اويلا ! . . ياكى كىنە ؟ راضى اولور
 اوز خاطونن بشقە ايرىدن توتىدروغە
 محبوبە سن بشقە بر ايرى اوبكان چاقە
 وجدانىنە شونى يوكلاتوب طوروغە
 بو سوزىمە « خاصم » بلكە آچىغلانور
 بزنك مراد اول توكل دىب ايتوب سالور
 توغرى ايتىدم آچولانسە آچولانور
 چونكە آنك نتيجەسى شوكا بارور . .
 عجب ايدەم ! . . اوزىمىزنك آرامزدن
 قاچونماونى بىك مصلحت كوركىنلر بار
 هر كم اوزى حر بولماغە تىوش دىوب
 « حجاب » بوكا منافى دىب يوركىنلر بار
 امان ! قرداش ايرىكنچىلك دىب ايتىكاچدە
 اولقدرى افراطلرغە بارماو كىرەك
 حرىتن حرىتدە . . نو ! حرىت !
 نيچك بولا ؟ شونى كوزل آكلو كىرەك
 قاچىمىق نك لزومىتنى بيان ايتكان
 حديث اولسون آيات اولسون كوزلر كورر
 فقط حجاب نى طريقە اولمىق كىرەك ؟
 بلكە شونندە بر ايكى سوز بولسە بولور
 بىندە سىنە قايدە بولغان اورنلاردە
 شريعتنك حرىتنى دنيا تىكلى
 بونك اوچون دنيا داغى علملرنى
 مسلمانلارنك يوغالماش مالى ايتدى
 خمر ، زنا ، ربا . . فلان ضرر بولغاچ
 اول اشلردن صاقلە نوئى ايجاب ايتدى
 قاچىماونك نتيجە سن بلوب دخى
 خاتون قزغە حرىتنى « حجاب » ايتدى
 عبيد الله الرودى

ترکستان کامیسیه سینه ردیه (۱)

هم پیغمبر مر علیه السلام نك طور سینا صومعه لرنده
اولن رهبار غه یازمش عهد نامه سیده حلم و شفقه یولنده بو
لماقینه پک آچق دلیلدی. هکذا

هذا کتاب کتبه محمد بن عبدالله بشیر و نذیر و امین
المخلق اجمعین لودیعة الله فی خلقه کی لا تكون حجة علی الله
بعد الرسل و کان الله عزیزاً حکیماً کتبه لمن هم علی دینه
عهداً لاؤلئک جمیعاً الذین هم علی دین النصرانیة من
مشرق الارض الی مغاربها بعیدهم و قریبهم عربیهم و عجمیهم
معلومهم و مجهولهم السخ

ترجمه

اوشو عهد نامه شوندا این کتابدر که یازدی آنی محمد عبدالله
اوغلی بشیر و نذیردر. و جمیع خلق نك امینی در اول محمد
علیه السلام الله نك حلقنده و دیعة قویغان دینی یا آنلرنک اوچون
ارسال رسل صو کنده بیلما نك بر که رسول کیلمادی دیب الله تعالی
حضرتینه حجه لری اولمایه آنک اوچون الله تعالی قوی
و غالب و هر نرسه نك حکمت و عاقبتی بلکوچی بولدی.
بو کتابی یازدی محمد بن عبدالله عهد ایدوب اوزینک دیننده
تورونی قصد قیلغان جمیع نصاری لر اوچون کرک مشرقده
کرک مغربده کرک بعید کرک قریب کرک عرب کرک عجم
کرک معلوم کرک مجهول اولسون اول نصاری لر.

بو کتاب محمد علیه السلام نك آنلره عهد و یردکی کتابدر.
ا کرده بر من اوشو کتابده بولغان عهد لری که مخالفة قیلسه اول
من محمد علیه السلام که و آندن غیریکه مخالفة قیلغان بولور. محمد
علیه السلام نك امر قیلغان نرسه لرینه خیانت قیلغان بوله والله
تعالی نك عهدنی بوزغان بوله والله تعالی عهدینه اینانماغان
بوله و آکا بوی صونماغان بوله والله تعالی نك دیننی استهنراً
قیلغان بوله و دخی لعنتکه مستحق بوله. اول مخالفة قیلغان
کسه کرک سلطان اولسون. کرک مسلمین و مؤمنین دن غیر
(۱) باشی ۵ نجی نومرده.

بر کسه اولسون بس هر بر زمان زاهد یا که دائماً روزه
توتوچی جیولسه لر طاغده یا که چوقورده یا که طاغ دیلکنده
ویا که قریه و بلده ده یا که صحرا ده و یا کلیسه ده یا که غیر بر
عبادة قیلنه طورغان اورنده بس بز آنلرنک خار جنده مز
آنلره تعرضمز بوقدر.

دخی من دفع قیلنه من آنلردن اوزمنی و آرقادا شلرومنی
ویاردمچی لرومنی و اوزومه منسوب اولان قیلله لرمنی آنلرنک
اوزلرندن هم مال و کیوملرندن آنک اوچون آنلر بنم رعیه
واهل نمه دن در. دخی دفع قیلنه من مین آنلردن اهل عهد
اداً قیلنه تورغان نرسه لرندن آنلر غه کدر بیره تورغانلرونی
بس بیرماس آنلر مکر نفسلری کوتارکان قدرلی گنه بیرورار.
دخی آنلر غه خورلق کیتره تورغان نرسه لرنی قیلنماز دخی
آنلره جبر و اکراه بولماز دخی آنلرنک اوزلرینه اوزلرندن
قاضی بولغان من وظیفه سندن اوزگار دینماز. دخی زاهدلری
زاهدلکندن اوزگار تلتاز.

دخی عزلة قیلغان آدم لرنک صومعه لر ونده تورولارنی
اوزگار دینماز. دخی هیچ کم آنلرنک عبا کبی کیوملرنی
سلب قیلماز. دخی هیچ کم آنلرنک کلیسه لرندن آونی
بوزماز و تلف قیلماز. دخی هیچ کم اول کلیسه لرندن بر
شینی بیوت مسلمین که کردماز. هر اول من کم اوشو منع
ایدولکان شی لردن برینه کروشسه بس اول من الله تعالی نك
عهدنی بوزدی و رسولینه حقیق مخالفة قیلدی.

دخی آنلرنک قاضی و راهب لرینه و مشغول فی العبادة لرینه
خراج طرح قیلنماز. هم یاشقه بر شی نی ده طرح قیلنماز.
کرک اول شی آنلرنک نمه سنده دین اولغان شی بولسون کرک
خراج اولسون کرک غیر بر مظلوم اولسون هیچ بری آنلره
طرح قیلنماز. آنک اوچون من آنلرنک یعنی قاضی و راهب
و مشغول بالعبادة لرنک نمه سنی صاقلا وچی من کرک
دینکرده و کرک قوروده کرک مغرب و کرک مشرقده کرک
شمال و کرک جنوبده اولسونلر آنلر نه یرده اولسه اولسونلر
آنلر جمیع مکروه کورکان شیلرندن بنم حفظمه و عهد امانده در.
آخری وار امام معتمد الصادق العثماني القارغالی

اورته آسيا تاريخى (۱)

چو غاچق شهرينك امامى قربان على حاجى خالد اوغلى
نك اثر يدر.

عمر خان ناربوتنه خان اوغلى :

عمر خان نك اصل تحت كه اولتروى عالم خان نك
اولترووندن اول اولوب عالم خان وفات ايتدكه
ايكنچى دفعه اوله رق خان كوترمش لردور شوزمان نك
علماسى اتفاق ايتمش لردور كه : عمر خان زمانه سى نك
اك عادل واك عالم نبي شهر ح نك اك بيوك ذات لرندن
درديه كندسى غايه فصاحت و بلاعة اياسى اولوب برنجى
شاعر لرن ايدى اهل بلاغت مونك فارسى و تركى شعر لرنى
رساله لارنده استشهد ايچون آلهش لردور عامه منفعتنى
قارارعه ، شريعت برلان حكم ايتوده عدالته كه : كوركام
سياسة كه غايه سعى و اجتهاد كوستروب اسمنى الى الابد خير
ايلان ياد ايتدرين بر خان ايدى اهل هنر كه و اهل علمكه
محبتي كامل اولدقندن همده ياردمى اولدقندن ؛ زمانه
سندى بحاراي خوارزم ختاي و خوتن هندستان كروستان
كى بلاد بعيد دن بيك چوق فاضلار كلب خدمتنده
اولمش لردور .

بيت

فضل اظهارى موقوفدور پيادشاهه

كه يعنى تربيه سى عاليجاهه

اكبر تربيه قيلسه بر حريفى

بولور لايق اومنقوص كنه جاهه

لمحرره

خلاصة الكلام فرعانه ده عساكر ترتيب ايتماك و فقرأ
منفعة لارينى و مساكينه حاللرينى فكر و ملاحظه ايدرك
باشى ۵ نچى نومرده .

خصوصا خوقند شهرينى مسجدار مكتب و مدرسه لار ايلان
زينت ايتماك كنى صفة لار ايلان صفة لانعان من بوذات ايدى
شوكا كوند ده « عمر خان جنت مكان » ديهرك كندسنى
بيوك بر حرمة ايلان ياد ايتدرمش دور .

بخاراي نك خانى امير حيدر مونك معاصرى ايدى
امير حيدر عمر خاننى اطاعة ايتدرمك استمش ايلچى ايلان
مكتوب كوندرمش ايكان عمر خان سفيرنى بوشعر ايلان
رد ايتمش دور : (سزكه امير بخارى مطيع من كردد
عمر بخت خلافت مقدم از حيدر) ديه يعنى امير بخارى
منكا اطاعت ايتماكى لايق دور چونكه حضرت عمر رضى
الله عنه خلافتده حضرة على الحيدر دن مقدم ايدى . . . !
ديماكدور بو مجلسك خيوه خانى محمد رحيم نك ايلچيسى
حاضر ايمش بوشعري ديمش :

(محمد رحيم آلديك تابسه جاه * عمر تابع اولمزمى حيدر مطيع)
يعنى رحمة للعالمين صلى الله تعالى عليه وسلم كه مطيع
و منقاد اولدق لارندن حضرة عمر و على رضى الله عنهما لار
دنيا و آخرة منصب لاره ايرشديلر سزلارده بر برنكزه تابع
و متبوع لق دعوى سندى نزاع ايتكاچه هر ايكنكز اتفاق
ايدرك محمد رحيم خان غه اطاعة ايتسانكز بولمازمه ايدى ؛
ديماكدور حقيقى معنالاريله مجازى معنالارى آراسنده
موافقة اولدقندن غايه اورنده دوشروب ايتمش دور
بو بيت خيوه خانى محمد رحيم نك قلاعينه دوشدك الوغلاب
مهرينه يازدر مشدر .

عمر خان نك وفتك كندينه مماثل شاعر و شاعره لارى
اولمشدور بركون باقچه ده گيزدك بر جاريه كه اوچراب
خان آنكا بومصراعى ديمش : (زيردامان توپنهان چيست
اي كل پيره هن) يعنى اى زينت لو كولماك لاريله اوزينى
بيزه گوچى گل صفت ! ايتا كنك آستنده ياشرين توروش
نى نرسه دور ديماك ! مونكا جواب اوله رق جاريه ديمش !

« هر کون ایرته بلن ایرته دانوک اویدن چغوب
کیتوب تلاسهم نیشلاب یوروکا اوزمنی عادتلندروب
یتکرگان ایدم. هر کون ینه چیقدم. اول کوننی اوزمز
کا بیک کیچکه قالب قایتقانلقدان آتامنک توسی بیک
بوز وغانون کوردم. آتام منم اول قیلغان ایشمنی قو
لاغی ایله ایشتوب کوزی ایله ده کورهش. اوله ایشم
آزغنه بر نرسه ایچون بر آولدن کیلگان کشینی
پچاق ایله قازامش ایدم اول کشینی قانلری آغا آغا
بولیتسه کا (خسته خانه غه) آلوب کتکانلری آتام کو
روب قالمش.»

آتامنی کورر کورماس بگا چیکدن طیش آچو
لنغانون توسندن سزدم. شول قدر آچولندش ایدی که
توسی کوم کوک بولوب هر بر اعضاسی بیک قاتی قاتراب
توره در ایدی. مینی کورکچ کوزلرندن اوت صاچکان
کبک بر قیافت ایله یوزیمه قاراب ایشوک توبینه قویولمش
بر زور ساکبایارنی کورستدی بوغوله بوغوله بر طاوش
ایله دیدی که:

ایده کوره یم! نرسه لرگنی حاضرلادق حاضر
یولغه چیقاسک سنی یرافغه بر ضرور مکتبکه جبارماینچه
کوکلمز راحت طایماس.....

یونسز! توفیقسز! خیانتچی! سنی
کشی ایتار ایچون موندن صوک قولمدن کیلکان ایشنی
ایشلارمن! یایونگه کورورسک توزالورسک! یا ایسه
طونچغورسک! آتامنک بو قیلانمش مینی حیرانغه
قالدردی. هیچ جواب بیرماینچه آلدیمه قاراب تورامن.
آتام کامل آچوی ایله اوی ایچنده بر نیچه مرتبه ایلنکان
دین صوک عادتدن طیش بر آچو ایله دیدی که:

«سکا تیوشلی اولغان یول راسخودی ایله آنده
بارغاچ توته چق آچهک منه دیب چغاروب بیردی. بو
آچه بتکچ میکا خط یازارسک هر آیه کوبمی راسخود
چیغه بیلدیررسک!... بار آناک نك قولین اوبوب
دعاسن آل الله تعالی خیرلی یول بیرسون! قولیمه آچهنی
آلدم مین آچهنی آلاچ مکا تابا آرقه سی ایله ایلانوب

مسکین آتام قچروب یغلارغه ده کریشیدی. کوزلرینک
یاشی یرلرکه آغوب توشا شول وقتده اوی ایچنک ارلی
بیرلی کوزین سورته سورته یوروب آخر چداماینچه
چغوب کتدی مینم یوزیمه قارامایده طشفه چقغاچ یاش
بالالرشکالی یارسی یارسی یغلای باشلادی مین آتامنک
بویغلاغانون کوروب قایغرو قایدده کولمگه یابشدم!»

دوقتور (اد. نوال) کامل عجبکه قالب طکلاب

اولطره ایدی قارت کسا کدنگنه سوزدن طوقطادی.

قوللری ایله یوزین وکوزلرین یابوب بر مدت اوز

اوزینه ایسابلاب تورغاندین صوک اول قورقچلی طا

وشی ایله ینه سویلرگه کریشیدی. دیدیکه: «آتامنک

قولنی اوبارکا آتام قوشقان ایدی مینک آتامنک بو سو

زینی قبول ایتوب آچهنی کیسه مه صالحانددین صوک

آتامنک بولمه سینه کیتدم. آتام توشا گنه یاتسه ده نی

ایچون مینی یراق مکتبکه ییارمکنی آتام سویله مش

اولسه کرک آتامنک یغلای یغلای کوز قباقلری یو

زروق شکلی ششکان ایدی. مینی قوچاقلاب کوکرا-

کینه قصدی. بش اون مرتبه قوللری ایله قصد قدن

صگره بیتمدن کوزلرمدن اوپدی صگره تتره کان قوللری

نی جیلکمه قویوب بیک یخشی سوزلر ایله اوگوتلا

دی. فقط... بو سوزلر کیمنک قولاغینه کورور؟»

قارت سوزین ینه کیسوب تیران بر اویغه ترشیدی.

اوتکاندا گی ایشلرینی ایسونه توشروب یاش وقتکغی

یامانلق وناپارلق ایشلری هر برسی کوز آلدینه

کیلکانلکدین بولورغه کرک توسی بیک بو

زیلیدی بر مدت شولای تورغاچ ینه باشنی کوتاروب

سوزگه کریشیدی. دیدی که:

«یراق یرگه ضرور مکتبکه ییارولرینه بیک رضا

اولوب بیک سوندیم. باروب شا کردلر آرمسینه کروب

یتار یتماس آنا و آنامی بتونلای کوکلمدن چیقاردم.

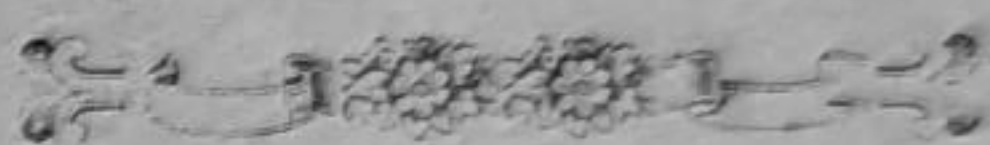
منم ایچون یگی بر دنیا بار اولدی. قولیمه ویراگان

کتابلرک نی کتابی اولدیغنی قارامادمک اوزمنک طبیعتمه

توغری واکغایلی کیلگان اییداش ایزلرکا کریشدم.

مکتبىدىن چىقۇپ بىر يىرگا بارۇپ قىمار (اوپۇش) او -
يىنامق وسر خوشلىق ايتىمك ايله اوزدورور ايدىك . والىا
صل مکتىپكە كىرگەندىن تامام بىر آى صوڭ ايدىشلىرىم
آرسىنىڭ اويونچىلىرىڭ اڭ ھىرلىرى درجەسىنە يىتكەنم
شىكلىلى سر خوشلىقكە دە جەلەسەندىن اوزۇپ كىتتىم .
آخىرى وار . مكل الشىخ العلىمى .

مىنىم شىكلىلى اوقۇدە اورەنۇدە اخلاصى بولمىغان يامان
ويونسىزلىر ايلان بىك تىز طائىشوب يىتىم .
« بو طىبىئەتە موافق اولغان ايدىشلىرىم ايله مکتىب
ايچىنىڭ گى اويون كولىكى لىرمىزنى صوڭ چىيگنە قىدر
يىتىردىك . درس وقتلىرىڭ درسكە كىرمايىچە كىچ ايله
اوقۇ كۈنكەزگە دە كىلمايىچە زىمانىزڭ كىوب وقتى

جمعه خطبەسى حقىدە

بىر وقتدە قرآننى دە تىركىچە اوقۇغە اوندارلىر ! نعوذ
بالله من ذلك .

جايىق دە مطيع الله حضرت خطبەسىنى تىركىچە اوقۇي
ايدىش ! مطيع الله حضرت تىلاسى روسچە دە اوقۇسون
اول ايسە خطبەنىڭ تىركىچە اوقۇلمىقى لازم ايدىكىنە دىلىل
توگىل بىز مطيع الله حضرت كە قارشو نىچە نىچە بىك حضرت
لىرىنى كورساتە آلورمىز آنلىر ايسە ھىر قايسى دە خطبەنى
عربچە اوقۇيلىر . اكر اماملىر جمعه دە خلق غە وعظ
ايتەمىز وخطبەنى آڭلاتەمىز دىسەلىر آنك اىچون پىك
آزغىنە وقت حاجت يعنى نماز يىتىكچ بوئى ادا قىلىورغە
مىمكن . سبحان الله بو مبتدىلىر دىخى نەلىر چىقارلىر
اىكان ؟ ساقلاڭىز حضرتلىر ! امام المسلمين حضرتلىر !
بىز ھىر بىر قولىنە قلم توتقان مالاي شالاينىڭ اغواسى
بىرلە احكام دىن وعلائىم اسلامنى اوزگارتە بارساق
وتاشلا ساق نعوذ بالله بىر نىچە سەندىن صوڭ اسلام دىنىدىن
ومحمد عليه السلام نىڭ سىنىتلىرىدىن اشرەدە قالماز .
فصاحت وبلاغت ايله اوقۇلمىقدە اولغان جمعه خطبە
لىرىنى قىبا تاتار جەغە آلوشىدرودىن يىمان دىخى نە اولور ؟
بوز اولقەدە امام غفور .

بوسەنلەردە ظھور ايتىكان مطبوعات اوزلىرى ايله
بىرگە بىر نىچە تورلى غرىب سوزلىردە اظىار ايتىدىلىر
بوغرائىب نىڭ بىرىك بعض غزىتەلىرىڭ جمعه خطبەسىنە دىخلى
ايتولىرى در .

آنلىر دعواسىنچە گويا جمعه نمازىندە عربى خطبەلىر
اوقۇلماي تىركىچە سويلنىمك لازم ايدىش ! . مسجد منبرى
آت بازارى دىگىلىرىكە آنده قىبا تاتارچە سويلنىمك جائىز
اولسون ؟

وقت سعادىتىن باشلاپ الى يومنا ھىذا علماء اسلام
ومشائخ كرام حضرتلىرى ھىچ بىر طەنە واختلافسىز
جمعه خطبەلىرىنى افصح اللسان ولسان اھل الجنة ولسان
الدعاء اولان عرب لسانى ايله اوقۇپ گىلىگانلىر جمعه
خطبەسىندە وعظ نصيحتدن زىيادە دعا مطلوب در .
الدعاء بلفظ العرب مقرون بالاجابة ايماسى ؟

ودىخى دە عرب لسانىنى آڭلاغان كىمەسلىر جمعه
لەردە كىوب اولەدر آڭلامىغان كىمەسلىرگە اخلاص ايله
دڭلاو ثوابى اولەدر كورمايمى سىزكە قرآن كرىمنى
آڭلاماي اوقۇغانغەدە كىوب كىوب ثوابلىر باردىر جمعه
خطبەسىنى تىركىچە اوقۇتوغە اوندان گان كىمەسلىر احتمال

افیون دیدکمز پشمان یعنی اولگزمگان (ماکه) صوقندن یاصالغان زهرلی (آغولی) بر نرسه اولنوب طیب (دوقتور) لر دوا ایچون استعمال قیللردر. (افیون) غایت قوتلی وزهرلی اولدغیلر چیرلی کمسه - لر ه استعمال قیللردقده بتون بدنینه وقانینه سیر ایت ایدوب مسکر وهوش سز بر حالته کلتوره در. حاضرده بو افیوننی دخان چیگو اورننه استعمال قیللر. خصوصاً قطای (چین) خلقی آراسنده غایت شهرت طابمشدر. قطای نك خلقی بو اش ایله مبتلادر. حتی قطای نك حکومتی طرفندن بو افیون چیگوی بترورکه چاره لر ایزلب بر نچه مرتبه امر وفرمانلریده بولدی، لکن خلقی بو اش نك زوالینه رضا بولمیب عکس حرکت قیلدیله، چونکه بوندایون نچاروبزوق اشلره اوگرانو وعادات قیلو بک یگل اولورسه ده بو عاداتنی طاشلاوی بک مشکلدیر. بعضلری توقتالورسه ده کوچ وقوتلرندن قالبوب هوش سز بر حالته کلمشدر. شونک ایچون بوندایون ضرری بولغان نچار عادتلردن ممکن قدر اجتناب ایدو (صاقلانو) تیوشدر. (علت میروت عادت نامیروت دیمشدر) یعنی علت کیدر اما عادات کیتماز. افیوننک ضررن نچه ونچه دوقتورلر وحکیم لر بیان قیللشدر. افیوننک ضرری شودرجه یه بالع اولادرکه: آگا اوکرنکان وعادات قیلغان کمسه لر بر آز وقت استعمالدن مقطوع اولنوب تورسه لر خیال بولوب عقل لرندن شاشوب قالار، چونکه افیون استعمال حالنده انساننک بدنینه حرارت ویروب قان طامرلرینه سیرایت ایدوی سببلی بر آز وقت استعمالدن مقطوع اولنوب تورسه انساننک قان طامرلرینک حرکتی کیسیله در. وشو سببلی حفظ صحتیه آفتق درجه مضیر بر شیء در. انساننک قوئه حرکتیه قان طامرلرینک حرکتیه سندن

کله در، ایمی قان طامرلرینک حرکتیه کیسلورسه خیال بولوغنه دگل ترکلکدن امیدیه آزالادر. ش. آ.

• افیون نك ایستوچنیکى •

افیون نك ایستوچنیکى پیرسیه ده «اصفهان» شهرینک اوقروغنده در. اصفهان نك غنیرالنی قونسولستواسنده اولنان مدیرنک ت. ب. ر. ژورنالینه ویردکی خبرینه بناء «اصفهان» خلقنک افیون اشلولری حقنده اولغان ترقی لری بیللدر: اصفهان خلقی بوندن قرق سنه لر مقدم افیون یاصی طورغان (ماکه) نی آنچه ایکمیلرلردی، شمیدی بو صوک وقتلرده بو ایشه فوق العاده اهمیت ویروب شو (ماکه) نی ایکواچون آیرم ایگونلک باسو لری یاصاب فقط شو کسب ایله چالشورلر.

شهردن بر نچه استانسه جیرلری بتونسی کلویرکبی توشه لوب یاتقان (ماکه) باسویدر. افیون نك بهاسی غایت قیمت اولنورسه ده بتون هندستان، قطای ویاپون لره اصفهانندن چغاریله در. بو افیون ایله سودا توغر- یسندده اصفهان برنجی رینقه (بازار) دیه تسمیه قیلنده در. اصفهاننک اوقروغنده سنوی ۵۰ بیك ۸۵ بیك (۱) باطمان افیون اشللنده در. (روسیه اولچاوندده ۲۰ بیك-۳۴ بیك پوط) توبانرک صورت افیوننک بهاسی بر باطمانی ۱۵-۱۶ طومان یوقارغی صورتی ۲۵-۳۰ طومان. عدم اورارایه بر باطمانی ۵۵-۶۵ طومانغه بالع اولادر.

(ماکه) نی ایگه طورغان وقتلری کوبرک کوز فصلنده اولادر. لکن صالقون (قراو) تیودن خوف ایدوب بعضا فیورال آینه ایگه لردر. کچن سنه صالقون بولوی سببلی یلدغیغه قاراغانه (ماکه) لری کوب درجه کیم چقمشدر، بهاسی بیوک بولمش.

(۱) بر باطمان ۱۶ قداق

بالع اولدقدنصكره افیون بولوب استعمالغه یاریدر. اصفهاندن افیوننی حاضرلو ایچون مستقل فابریقه لر یوقدر. هر برسودا کارنك اوزینه مخصوص ماسترسیکلری اولنوب یوقاریده ایتکان طریقه ایش قیله لردر. «ماکه» دن آلنوش صوقه نك اوچدن بر ألوشی «لولهی» ایچون ایکی، ألوشی «سوندوکی» ایچون کیدیور. اصفهان خلقی افیون سوده سنك قطای، یاپون و هند لیلریله کامیسیانیر (شرکت) لردر. هم آنکلیه دن برسودا کارنك به ایشده شرکتی اولنوب اصفهانك «سیغلر ای کامپانیه» نامنك نر اوی دوماسی واردر. اویتاوای صاتقاند «سوندوکی» نك برسی (نارتما) ایکی صومغه کله در.

اما «لولهی» ایکی مرتبه بهادر. ش. آبزگیلیدین

تورلی خبرلر:

اویا اویازنك ۱۱نجی اویچاتسکی زیهسکی نچالنیکی قورپاچینسکی جنابلری آچلق بلاسینه دوچار اولغان کرسیان و باشقراطر حالی تیکشروب یوركانك شریف ژولسی عمر اولنك ۲نجی مسجد حضورنك غی مکنك اوقوچی (۱۰۰) ایر بالاغه استاذیکه ابصطایه اوقی تورغان اونش قز بالاغه ۱۵نجی دیکبردن باشلاب هر کونك بر مرتبه جلی آش آطنه سنك ایکی مرتبه ایتلی آش وایکمك ایلان بیرلور دیب وعك قیلغان اگردده یخشی ترتیب ایلان تربیه ایتسانگز تش بوینچه بیر لور دیب مسلمان قردشلمزنك کیفی خاطرلری خوش وممنون قیلب کیتش واوز یانندن اونش صوم آچه هدیه قیادش.

شولوق آدم بیشکچه و آقباش قریه سنك اوقوچی شاکردلرگه اوطر صوم اعانه قیلدش بو کبی شفقتلی زیهسکی نچالنیکلرگه نیچککنه ایدوب تشکر ایداسه ده آزدر. پیطر بورغه کبار روس خانملردن بری قزان کوپیرناسنك اولغان آچلرغه اعانت صوراب یا زلغان بندلری کوروب پیطر بورغه نور غزتهسی ادا

بعض سنه لرده کوز کوننده یعمورلر بولمغان سببلی بتون (ماکه) باسولرینه قاناولر قازوب جلغه لر ایلله چیتدن صوکیتروب ۲-۳ مرتبه صوغارلردر. کوز لکك ساچکان افیونلرینی مای چیسله سنده جنایلردر اما فیبران ده ساچکانلرون اییون چیسله سنك جناب تمام بتره لردر. (ماکه) دن افیوننی شو طرزده آلالر: (ماکه) تمام اوسوب یتوب ساچکا آتوب ساچکالری قیولغاچ (یکان) باشی کبی یومارلنوب ایچنك اورقلر (زورنه) ی بولادر، شول اورقلری تمام پشوب یتمازدن مقدم (ماکه) نك باشندن (صوقه) سون صغوب چغارلردر، شونك ایچون اشلنگان مخصوص آلت (قرال) لری واردر. اوج ویر-شوك اوزونلقده بر پالقه نك باشینه ۱۰-۱۵ دانه پلاستینقه برکتوب شو پلاستینقه لرنك هر برنده تش وترناقلری اولنوب شو آلتار واسطه سیله (ماکه) نك اورقلرون قاپتش آبالوچقه دن (صوقه) نی صغوب چغاروب بر ساود (پیاله بانه) غه آلیورلر. بانه غه آغان بعدنده بر کیچه قوندروب ایکنچی کون ایرته ایلان صیوق وقاتیسون باشقه، باشقه سارتیراویت ایدوب کیندروب کیساک، کیساک یلم (کلهی) مثالنده ایدوب افیون یاصاب چغارلردر. لکن بو قدریسی فقط اویوشدرودر. تمام استعمالغه یارامیدر.

بونك بعدنده اویشقان صوقه نی ایکی صورتقه آیرلر: (۱) «لولهی» هم «سوندوکی» «لولهی» نامنداغی صورتی فقط پیرسیه خلقی ایچون استعمال قیلنوب دیگر صورتی باشقه مملکتلره یباریلدر.

اویشدرلغان صوقه نی اوزینه مخصوص یاصالیش بر آغاچ طاقته ده تیمر ایلله تکاره توب قاطی قامر درجه سینه

(۱) «لولهی» چیرك آرشین اوزنقه قرانداش کبی بر پالقه در. (تروبقه) کعدکه چرنالوب ایچینه افیون سالنه در.

(۲) «سوندوکی» صوقه نك ایک صیوغی قامر درجه سنه کلترمك ممکن اولمادقن آغاچ نارتمه ایچینه صالنوب چیتکه یباریلدر. شول سببلی سوندك دیه آیتوله در.

رسمينه كېلې شول آچلارغه (۲۲۵) صوم اعانه قېلېپ
تيوشلى اورنېنه بيررسز ديه وداع قېلېپ كېتمش در .
ياشاسون بوكې شفقلى خانم افنديه لر .

اوزغان سنه ۱۵۰۰چى فبرالده مفتى حضرت تورلى
ساسلاويه دن مركب ۲۵ كشى دن زياده بر كاميسييه
ايلان مسلمان صالدا تلىرېنه عسكرى امام لر قويو حقنك
پرتا كول ياصاب پادشاهغه تقديم ايدلكان ايندى
شونك نتيجه سى اوله رق بو العالم الاسلامى خبرينه
كوره بو سنه امر عالى ايلان واياننى مينيستر آرقل
او كروكلارغه واياننى اماملار تعيين ايدرگه امر
ايدلمشدر .

سنوى وظيفه سى ۹۰۰ صوم اولوب پراكون وصو
تچنى ژالونياسى باشقه اوله چق ايمش .

مسكو او كروغينه	۱	امام
وارشاو	۲	“
ويلنه	۲	“
دالنى واستوك	۲	“
كيف	۲	“

۹

جمعسى

بو اش فعيلتكه چقغان تقديرده بوندای اورنغه عالم
ومتدين اولوب شرع شريفمزنك حكمت و فلسفه لرنندنك
خبرى اولوب ضرور وقتلرده روسجه تل ايلان بيان
ايدرگه اقتدارى اولغان كشيلىرى انتخاب ايتمك
دوخاوى صابرانيه خدمتى اولسه كيرك . اداره .

بوندن بر نچه آيلر مقدم قزان غوبيرناسى ته تش
اوياننده مسلمانلر آچلق جفاسنده قزلرينى كافقازليلره
ساتار ايمش ديه غزته ستونلرنده كورلمكده ايدى .

بو خبرنك اصلسز ايدىكن «يولدوز» غزته سى
يازمش ايدى . اما بودفعه شولوق «يولدز» غزته سى
بوفنا حالدن بيله خبر ويريور : ته تش اويازى ده ویش
قريه سنك خليله نام ۱۹ ياشار قزنى يوز صومغه ، ايسكى
بوراشى قريه سنك بى صابره نام ۱۸ ياشار قزنى آلتمش
صومغه ، عزالبنات نام يكرمى ياشار قزنى آلتمش صومغه ،

ماه بدر نام ۲۲ ياشار قزنى ۷۰ صومغه شمس روى نام
۱۷ ياشار قزنى ۷۰ صومغه صائقانلرينى قزانده آچلارغه
ياردم كاميتى تينه خبر ويريورلر .

اداره : بو خبرنك شويله اصلسز اولدى ظن ايديدور ،
چونكه بر قريه ده بوندای نچار وفنا ايشلرنك وقوعسى
حالده بتون قريه خلقى بوكې اسلاميته ياقشمغان اشلره
راضى اولمازلر ، ممكن قدر بوفنا حاللرنك دفعه سينه
اجتهاد قیلورلر ، نه قدرى آچلق جفاسون چيگارلرسه ده
عزیز بالاسون قافقازليلره صاتورغه وجدانلرى قبول
كورمز ديه ظن ايديلور . بنكه بوفنا حاللر بولا قالسه
باشقه ملت لر آراسنده ملت اسلاميه نك يوزينه قاره
ورسوالق كيتره تورغان بر حالدر . ممكن قدرى بو نچار
ايشلرنك دفعه سينه چالشمق و معاونتده بولنمق بارچه
مسلمان قرداشلرمزنك بورچيدر .

اوقا ، دولت دوماسينه صايلانغان كمسه لر :
محمد كريم بيگلو ف ، تيفكيلف ، شاه حيدر صرتلانف ،
امام صابر جان حسن ف ، بوراي اوچيتلى حسن ف ،
باشقير طوليباقف ، امام طوقاي ف ، قازلوف مالييف هم
سيريره كوف . همه سى ترقى پرورلردور ديه محلنده
خبر ويريورلر .

قزان ، دوماغه صدر الدين مقصودف ، اوتكان
دوماچلى عارف بادامشين ، كريستيان موسين هم
امام مقصودف صايلانمشلر .

باقو ، دوماغه مشهور ميليلينر اسماعيل بك تاغييف
صايلانمشدر .

سمبر ، دوماغه ملا نجم الدينف صايلانمشدر .

داعبستان ، دوماغه سلطانف هم قورتاشيف
صايلانمشدر .

تيرسكى اوبليست ، دوماغه كچن دوماچلىنى
ايلدر خانف صايلانمش .

پيتربورغ ، غراف غوتايوسف ايركوتسكيگه
غينيرال غوبيرناتور تعين ايديلوب يول مصارفنه
۲۴۳۸ صوم ۷۳ تين ویرلمشدر .

وقر داشلری بولمغان سببلى اش طابا آلمادىلرندن بوراده
قرار اچون غايث آغر و آچمز ديه الارلانو ب غويپر-
ناطور غه پراشيني و يرگانلر.

خارجى خبرلر.

بحر محيط هندىك (جاوا) اوطراونداغى يرلر
عصيان ايدوب (غوللانديه) نك حكومت مأمورلرندن
ايكى بيوك مأمورنى قتل ايلمىلر در.

(اعانه)

فرانسيه لر ميليانيرلرندن آزيريس نام بر كمسه
وفات بولمىلر. بردار الفنون احيا ايتك اچون ۲۵
ميليون فرانك (۱۰ ميليون سوم) وصيت ايتمىلر.

حاجيلر.

بوسنه مكه مكرمه ده اولنان حجاجك يلداغىغه قاراغان
كوب آرتق ايدىكن خارجى غزته لر يازيورلر.

صربيه.

بوصوك وقتلرده صربيه حكومتيله اهالى بيننده چوق
مهم اختلاف اولوب مينسترلرني تله مدكاري كى قرالى ده
تختدن دوشروگه غيرت ايدىيورلر ايمىش. شوشى يقين
كونلرده قرالك جانينه طوقنوب سراينه بومبا تاشلامىلر
ايسه ده مقصدلرينه نائل اولمىلر.

ژيليز ناؤودسكى شهرينك رسمى ۸۸ صفحه ده

ژيليز ناؤودسكى په تيغورسكى دن ۱۲۷ چاقرم
بر طرفه رق بنا ايدىلدىلر. شهرنك اطرافى اورمان
آغاچلق ايله چلغانمىلر.

بوغروپه ده مينيرالنى ايستوچنيكلر دىك گوزلدر،
بوشهركه دوا قيلنو اچون همين كوب كشيلىر كيلدر:
قاتارژيلوتقه، يوتل چيرى هم ژينسكى باليز ايله ده
كيلدر. - ۱۱ چى مايدن باشلا ب ۱۱ چى سنبايركه قدرى
چيرلر كيلدر.

✱✱ حوالين اوياننده مسلمانىلر مكتب و مدرسه لر
مصارفنه زيمستو ادىن آقچه صوراب عريضه ويرمىلر.
✱✱ حوالين، تيرشفه قريه سنك مسلمانىلر مسجد
و مكتب لر تربيه سى اچون قريه اورماننك ۴۰ ديساتينه
اورمان تعين ايدوب شو جمله دن هر سنه ۴ ديساتينه
مسجد و مكتب فائده سينه كيسار اچون اوز آراير يغوار
يصامىلر.

✱✱ پيتربورغ مكتب عاليك اشخانه سنك تننو بولنوب
۱۲۵ بوط منوغ يازولر طالبوب ۱۲۲ كمسه توقيف
قيلنمىلر.

اورنبورغ خبرلرى

✱✱ قىزىلر دن روسلرغه خطاب سرلوحه سيكه بر مكتوب
«اورنبورغسكى قرانى» غزته سينه قىزىلر طرفندن درج
ايدىلدىلر قىزىلر نك چيرلرينه ياگى بير سيليتىلر
طولو حقنده آقساقال قىزىلر نك سوزلرون حكومت
اعتبار سىز قالدرورسه اشك آخىرى قان دريالرينه
وقان اوبقونلرينه واراچقون آكلانمىلر در. مكتوبلرى
غايث اوزون اولدىچون ترجمه قيلنمادى.

✱✱ دوماغه صايلانغان كمسه لر: قارغالى خير الله
حضرت عثمانى، ۲ چى ويرخورال اويازى كوليكلاو
ولصى موسى اولينك شاهبال سخا الدين اوغلى سيف-
الدينوف. (باشقورت) ۳ چى روسلردن برپوپ آرخبىوف
۴ چى چلبى اويازى كيسلين ولصى قنسطنتين اوسىپوف
(كرىستيان) ۵ چى راستووارف (كرىستيان) ۶ چى
پاؤيل ژوپيلوف (قزاقى) ۷ چى زاپلاتين آفيسار
(قزاقى).

✱✱ دوما اعضالردن خير الله حضرت عثمانى ايله
باشقورت شاهبال سيف الدينوف جنابلرى ۱۴ چى فيورالده
پيتربورغ كته چكار ايمىش.

✱✱ واتسكى غويبرنادن سياسى اشلر حقنده اور-
نبورغغه سورلگان (نفى دار) كمسه لر شهرده هيچ طانش

نصرالدین تیشف

کیمتی تالچوقده تیخوینسکی ره تده بولغان سوداسی 1 نجی غنواردن
تمام کوچرانه درنیقوولسکی ره تکه 1 نجی - 2 نجی نومیرلرکه ایوبف ایلان
آرلوف کیمتله قارش مذکور کیمتمزده صاتلادر هر تورلی مانوفاکتورنی
طاوارلر همده اورنبورغسکی پینزنسکی دبت یا ولقلر.
عزتلو آلوچیلر مزدن اوتنه مز اعتبارغه آلوب رحیم ایتولرون

خانون تش دوقتوری

Б. Г. Гольдбергъ-Шемина.

ب. ای. غولدیبرغ - شینینا
تشرنی دوالاو، طوترو ویکی تشر
قویو. آورولرنی قاریدر: ایرته گی
ساعت 9 دن کیچکی ساعت 6 غه
قدر اینترنیرنی ویپروفسکی اورام
لرینک پوچماغنده مازین یورتنده.
یاور ویپسکی غاستینسه قارشوسنده.

یاگا آچلغان مغازین حسن تیشف

“لیسک” ایله کورشی، سیورنی ره تده.
صاتلادر: مودنی مانوفاکتورنی طاوارلر مسلمانلر اوچون هر تورلی
مودنی یفنک شالیر، اورنبورغسکی و پینزنسکی پوخاوا ای شالیر.

تش دوقتوری

М. А. Мовшовичъ.

М. А. Мовшовичъ.

پیروفسکی اورامک غاستیننادوژ
پوچماغنده نازارف یورطنده
تشرنی دوالاو، یاماوویا کی تش
لر قویو آرزان بها ایله
آورولرنی قاریدر: ایرته ساعت
۹ دن کیچکی ساعت ۸ گه قدر.

Перовская улица уг. Гости-
нодворской д. Назаровой.

«دنیا و معیشت» مطبعه شنده

هر نوع یحشی ویزیتنی کارتوچکه لر آندی تلاگان
کشیگه باصوب بیرله و بولایده صائل، باصدریغه استکا
نلرگه ۱۰۰۰ ن ساعنده اولگر توب بیررگه ممکن.
بهاسی فابریک بهاسیل در

تربیه الاطفال ژورنالینه آبونه دفتر آچیق

سبق بالالربنه مخصوص رسلی ژورنال

یللق بهاسی ۵ صوم، یاریم یللق ۳ صوم یللق
مشتیریلردن آچه بولیبده قبول ایتله در: آبونه
یازلغانده ۲ صوم، مارت باشنده ۲ صوم، اییون
باشنده ۱ صوم، بو یلغی مشتیریلر ۱۰-۱۲،
رسلی، ضرر قولده ۲۴ نومرو مجله اوستینه
یکرمی عدد هدیه آلاچقلردر. آبونه قبول ایتله
اداره خانه ده.

ناشر و محرر زاهد شمویل

Москва, Цветной бул. д. Байбекова ред.
жур „Тербіен Этфаль“

هم اورنبورغ «وقت» و «چوکج» اداره خانه لرند.

«دنیا و معیشت» مطبعه سینه یاگی حرفلر آندی بوندن توبان هر تورلی (کرك ضرر وکرك کچکه
بولسون) زاکازلرنی وعده سنده باصوب بترمک شرطیله قبول ایتله، چیت شهرلردن کیلگان زاکازلرنی هم
قبول ایتله دور و هر طرفه پوچته ایله یا که تیموریول یا که کانطورلر آرقلی کوندلرله چیتدن کیلگان
زاکازلرغه زادانکه یبارمک یا که بتون آچه سین یبارمک تیوش در.

دنيا و معيشت

ژورنالی

حقوق اسلامیه و شریعت محمدیه که علم و ادبکه و بالعموم ملت اسلامیه فایده سینه خدمت ایتمک مقصدیه هفته ده بر دفعه نشر اولنور دینی، ادبی فنی، سیاسی ژورنالدر .
اورنورغ نك امام و بایلری وقارغالی و غیر یرلرنك اماملری طرفندن ملا محمدولی حسینف و قومبانیه سی ناهی تحتنده نشر اولنه در .

52 دنيا و معيشت ژورنالینه مشتری بولغان کیشیلر بر سنه تولغانده ۵۲ نومیر تقریبا منك صحیفه لك بر بیوك كتابه مالك اوله جقلردر . بر ملب ۱۲ تین

12 موندنشفه هر آیده مبارک کیچهلر نامنده اخلاق تاریخ جغرافیه طب لغت و سائر زمانمغه موافیق فنون و معارفدن بحث ایدر ملت ایچون غایت فایده لی کتابلر و یریلوب اون ایکی کتاب میدانده چقاچقدر بو کتابلر بر یرکه حینالغانده نصونك ژورنالدن دخی قالون بر کتاب اوله جقدر بو کتابلر بر ملب صانوده ۵۰ تین و پوسته امرقی ایله ۶۳ تین اوله جقدر .

1 بو کتابلردن بشقه دخی خانه ایچنده زیت و کورکملک و یراچک تورلی بویاو ایله یاصالغان نماز و قتلرن آچق بلدیله رجاک بر کالندار دخی هدیه و یریله جکدر بو کالندار سنه هدیه سی سنه لك مشتری لره مخصوص اولوب یارم سنه لك لره و یرلمیه جک و مشتری اولمیانلره صائیلمیه جقدر .

دنيا و معيشت ژورنالی نك مبارک کیچهلر نامندغی کتابلر ایله سنه لك بدلی برابر اورنورغ داخلنه ۵ صوم . یارم سنه لكی ۲ صوم ۵۰ تین ، اوچ آیلغی ۱ صوم ۲۵ تین ، بر آیلغی ۵۰ تین . اورنورغدن جیتده بولغان شهر و قریدهلر ایچون سنه لك بدلی ۶ صوم ، یارم سنه لكی ۳ صوم ۱۰ تین ، ۵۰ تین بر آیلغی ۵۰ تین اوله جقدر .

بر یول آچه تولار که کوچی یتیمگان کیشیلر که سچولت و ینکلک بولسون ایچون اوچر آی فاصله ایله هر اوچ آیده اول ییارمك شرطی ایله ۲ روبله توله سده اداره قبول ایده جکدر .

یانکی مشتریله انجی نومیردن باشلاب پیاروله در .

آچه و مکتوب ایچون ادرس اورنورغ ژویدینسکی اورامده فیثمان یورطنده دنيا و معيشت ژورنالی اداره سینه .
تیلیفون نومر ۲۸۹